

Skogsmaskinentreprenører

2/5 – Finansiering

Birger Vennesland, Helmer Belbo (begge Skog og landskap) og Eva Skagestad (Skogkurs)

Skogsentreprenører kan ha mye å hente på å være bevisst ved valg av finansieringsløsninger i egen bedrift. I dette faktaarket drøftes juridiske, praktiske og økonomiske forhold rundt leasing, banklån og andre faktorer som påvirker betingelsene ved finansiering av maskiner og utstyr.

Finansiell risiko

Generelt kan vi si at grad av risiko bestemmer kostnad på finansiering. Den som gir kreditt veier risiko for tap opp mot hvilken rente og vilkår for kreditten som skal gjelde. Høy risiko gir dyr kreditt. Lav risiko bør gi lavere rente og bedre vilkår. Den sikreste måten å få ned risiko er å bygge egenkapital i selskapet. Valg av selskapsform kan være viktig med tanke på risiko. Ofte vil det være slik at eier av et enkeltmannsforetak personlig vil garantere for lån. I et AS er det som regel bare eiendeler i boet som stilles som garanti, men vi ser at enkelte også garanterer personlig for et AS. Her er det viktig å være oppmerksom både når det gjelder leasing og lånefinansiering.

Leasing

Det finnes flere former for leasing. I skogbruket er finansiell leasing den mest brukte leasingformen. Ved finansiell leasing beregnes leiebeløpene (avdragene) ut fra hele eller det vesentligste av maskinens verdi, samt renter og gebyrer. Betalingen skjer gjennom bindende leiebetalinger i en avtalt periode, ofte 3-7 år. Entreprenøren har da bruksrett til maskinen. Etter endt leasingperiode har leasingselskapet fortsatt full eiendomsrett til maskinen, men det er relativt vanlig at leasingtaker gis mulighet til å kjøpe maskinen til en rimelig penge (tilsvarende 1-3

Bedriftsutvikling for skogbrukets entreprenører

Skogbrukets Kursinstitutt (Skogkurs) og Norsk institutt for skog og landskap (Skog og landskap) har i et samarbeidsprosjekt sett på hvilke utfordringer som er gjeldene blant norske skogsmaskinentreprenører og hvordan kompetanse kan bidra til en positiv utvikling av bransjen.

SKOGKURS

Alle tiltak, hjelpemidler og verktøy utviklet i prosjektet skal gi forbedringer på minst ett av tre områder for skogsmaskinentreprenørene:

- Forbedret økonomisk resultat.
- Bedre arbeidsmiljø og økt trivsel.
- Økt fleksibilitet og tilpasningsevne, -mer robust ovenfor morgendagens utfordringer.

Faktaark

Prosjektet har utarbeidet fem faktaark som presenterer hovedresultatene fra forskningsdelen i prosjektet. Disse omhandler følgende tema:

1. Maskinvalg i skogsdrift
2. Finansiering
3. Ledelse
4. Arbeidsmiljø og HMS
5. Budsjett

måneders leie). Denne muligheten kan imidlertid ikke betraktes som en rettighet, og kan heller ikke avtales ved inngåelse av leasingavtalen. Både skattemessig og juridisk er en leasingavtale å betrakte som en leiekontrakt.

Lån

Lånefinansiering av maskin innebærer vanligvis at en bank, mot sikkerhet i maskin og eventuelt andre verdigjenstander, stiller penger til rådighet slik at entreprenøren kan kjøpe maskin og utstyr til sin bedrift. Lån til slike driftsmidler løper vanligvis over en periode på 3-10 år. Juridisk er det entreprenøren som eier maskinen hele tiden, og skattemessig kan investeringen avskrives med 0 - 20% av saldoover-

Tabell 1. Forutsetninger for lån og leasing og beregnet total finansieringskostnad for investeringen i en femårs-periode.

Forutsetningene settes likt for både lån og leasing.			
Kostpris	4 000 000,-	Nominell rentesats:	5%
Avdragstid	5 år, 60 terminer	Leasing/lånebeløp:	kr: 3 200 000,-
Egenkapital/ Forskuddsleie	kr: 800 000,-	Utkjøp etter endt leasing:	1 månedsleie
Saldoavskrivning	20 %	Marginalskatt inntekt:	38,4 %
	Lån	Leasing	Differanse
Resultat*	kr 3 105 852,-	kr 3 160 467,-	kr 54 616,-

*Resultatet er summen av alle utgifter og skatteeffekter, omregnet til nåverdi av alle transaksjonene.

dien. Investeringsåret kan man imidlertid avskrive med inntil 30%.

Kalkylen viser at hvis forutsetningene er like i forhold til innkjøpspris for maskin, egenkapital, avdragstid, rente og marginalskatt så vil det nesten ikke være noen forskjell mellom å lease en maskin og å låne pengene i banken.

Vi vil videre beskrive noen momenter man skal være oppmerksom på ved leasing av maskin. Vi setter fokus på leasing på grunn av at dette er den dominerende finansieringsformen ved kjøp av skogsmaskiner i Norge i dag.

1. Ved leasing er man låst til samme finansierings-selskap for hele avtaleperioden for maskinen. Man kan avslutte leasingavtalen, men da vil leasingselskapet ta tilbake maskinen etter gjeldende avtale. Dersom man til sammenligning låner penger i bank kan man bytte til annen bank uten videre diskusjon.

2. Avslutning og utkjøp. Ved finansiering i bank vil man eie maskinen ved innfrielse av lånet. Ved avslutning av leasingavtale er maskinen fortsatt leasingselskapets eiendom. Leasingavtalen inneholder ingen rett for leietaker til å erverve produktet ved avtaleperiodens utløp, men standardavtalene inneholder en rett for leietaker til å fortsette leieforholdet til sterkt redusert pris. Vær obs på tidspunkt for utløp av avtaleperioden. Ta kontakt med leasingselskapet i god tid, så du ikke blir trukket for ekstra avdrag. Det er vanlig å bli tilbudt lavere leiesum og mulighet for utkjøp blant seriøse aktører.

3. Både leasingselskap og bank vil ofte kreve noe egenkapital. Svært ofte vil egenkapitalen være verdien av en innbyttemaskin. Det er viktig å være oppmerksom på at denne egenkapitalen vil gå tapt dersom man avbryter en forhåndssleie for tid-

lig. Eksempel her kan være dødsfall eller konkurs. Dette vil ikke være tilfelle ved banklån.

4. Det er også viktig å være oppmerksom på verdiforhold mellom ny og gammel maskin. Vi har hørt fra enkelte entreprenører at «vi fikk så godt for den gamle maskinen at vi hadde ikke råd til å la være å handle ny maskin». Dette er ofte for godt til å være sant. Som oftest vil det være slik at dersom man får en halv million mer enn hva man forventet for den gamle maskinen, så betaler man en halv million mer for den nye. Dette fører til en kunstig høy egenkapital «på papiret» som ved senere salg ikke er realiserbar dvs. ikke er reell. Vær obs på at du derfor kan ha dårligere sikkerhet enn regnskapsrapportene tilsier.

Bevisst investeringsplanlegging og valg av finansieringsløsning

Selv om mange av punktene ovenfor virker kritiske til leasing i forhold til banklån, så er det ikke slik at leasing nødvendigvis er feil. Spesielt vil det være gunstig med leasing dersom man har god soliditet og likviditet i selskapet. Dersom man har «penger på bok» kan man lettere gjøre individuelle skat- tetilpasninger. Vi har ikke gått inn på denne problematikken i dette faktaarket. God planlegging av investeringer og fokus på en helhetlig dynamikk i forhold til skatt kan gi betydelig sparte kostnader. Ensidig leasing kan ofte føre til stor beskatning ved opphør/overdragelse. Når maskiner som er leaset og kjøpt ut plutselig får en verdi ved salg vil fort hele salgssummen bli skattepliktig.